

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE*

Univerzita Palackého v Olomouci - Filozofická fakulta

Autor práce: Jana Dubová

Název práce: Actitudes lingüísticas de los jóvenes en la ciudad de Valencia

Autor posudku: Doc. Mgr. Lic. Lenka Zajícová, Ph.D.

vedoucí práce*

V hodnocení využijte slovní vyjádření s respektováním charakteru a zaměření práce (filozofické, historické ...)

Body

0-4

1 Aktuálnost problematiky, originalita práce, společenská potřeba práce...

3

Práce je aktuální a originální ve smyslu, že pracuje s vlastními daty získanými dotazníkovou formou přímo od valencijských mluvčích v červnu 2012. Pokud jde o samotnou problematiku (jazykové postoje Valencijských), existuje množství podobně zaměřených studií. Struktura práce, zejména pokud jde o dotazníkovou část, je do značné míry převzata z předešlých studií.

2 Úroveň a kvalita teoretické části práce (přehled poznatků). Samostatnost zpracování, vzhled autora do problematiky, literární prameny, využití databází, zahraniční literatury...

2

Autorka prostudovala klíčovou relevantní sekundární literaturu ve španělštině, zejména pokud jde o obecné sociolingvistické příručky, jak původní (López Morales, Moreno Fernández, Blas Arroyo), tak překlady (Fasold, Fishman), pokud jde o vlastní monografické studie, zabývající se problematikou jazykových postojů ve Valencii, až na výjimky (Casanova&Saragossa, Gómez Molina, González Martínez) nešla ke zdrojům, ale spokojila se s jejich shrnutím v sekundární literatuře, třebaže zdařilými (viz kap. 2.5, s. 27–28). Teoretický úvod dává přehled definic a klasifikací všech pro problematiku práce podstatných pojmů a teorií, neobsahuje však vlastní zhodnocení. Kritika, že respondenti se při metodě *matched-guise* nechají svést „tono de voz“ (s. 16), je lichá, protože při standardním provedení metody čte obě jazykové verze stejný bilingvní mluvčí, který má v obou jazycích „tono de voz“ stejný.

3 Formulace cílů a záměrů práce, případně výzkumných otázek, hypotéz...

3

Jasná, byť stručná a spíše obecná.

4 Metodika práce, využití adekvátních metod a technik zpracování (výzkumných, statistických, jiných)...

2

Zpracování dat statistickými metodami je odpovídající. Autorka se musela vypořádat se skutečností, že vzorek 100 respondentů je pro kvantitativní zpracování dosti malý, proto rozdíly mezi jednotlivými proměnnými často nejsou statisticky významné. V dotazníku chybí některé otázky, které by umožnily přesnější srovnání postojů k valencijské a španělštině. Analýza dat je dosti mechanická, bez hlubší reflexe.

5 Zpracování výsledků práce, interpretace výsledků...

1

Interpretace je občas spíše povrchní, přehlíží se podstatné věci, naopak se komentují věci zcela zřejmé či nedůležité, takže se nakonec ztrácí i kvalitní postřehy autorky. Občas se pouze konstatuje, že celkový rozdíl mezi proměnnými je statisticky významný, ale není vysvětleno, v čem a co z toho vyplývá. Občas se srovnávají věci podružné, zatímco se pomíjí srovnání výsledků, které by mohlo daleko lépe osvětlit zkoumanou problematiku (např. u otázky 4, 8, 11–13). Např. v otázce 4 (s. 47–48) je zcela triviální zjištění, že mluvčí, kteří mají španělštinu za mateřský, případně obvyklý jazyk, se v tomto jazyce snáze vyjadřují, a to ve statisticky významně vyšším procentu než mluvčí, kteří mají za mateřský, případně obvyklý jazyk valencijsčinu. Daleko zajímavější by bylo srovnat, zda je mezi těmito dvěma skupinami statisticky významný rozdíl, pokud jde o loajalitu k vlastnímu jazyku, tj. zda např. mluvčí se španělštinou jako mateřským jazykem se vyjadřují snáze ve španělštině ve stejné míře jako mluvčí s valencijsčinou jako mateřským jazykem ve valencijsčině. To je sice uvedeno v celkových závěrech (s. 76), není ovšem zřejmé, zda tyto výsledky byly srovnány z hlediska statistické metody (v tabulkách se neobjevuje) a hlavně chybí interpretace, co z uvedených rozdílů vyplývá. Stejně tak by bylo zajímavější srovnání celkových výsledků otázek 9 a 10 či 11 a 12 (v závěru na s. 77 se toto objevuje, ale opět není jasné, zda byla využita statistická metoda) než srovnání podle proměnných v rámci těchto otázek, které se většinou stejně ukazují jako nepodstatné.

V některých případech dochází v interpretacích k významovým posunům. Např. je-li dotaz, zda dotyčný preferuje, aby na něj hovořili valencijsky (s. 59–60), odpovědi se prostě týkají preference a nevypovídají nic o

toleranci či odmítání jazyka (jak je uvedeno na s. 77). Pokud jde o preference, není nic objektivního na tom, že vyšší procento preference bude u těch, kdo mají valencijsštinu jako mateřský, případně obvyklý jazyk. Dotazník bohužel neobsahoval otázku ohledně preference španělštiny, aby bylo možno učinit srovnání ohledně míry loajality k vlastnímu jazyku.

6 Diskuse práce, závěry práce, teoretický a praktický přínos práce...

0

Přestože existuje množství studií o podobné problematice, jejichž závěry autorka v úvodních kapitolách zmiňuje (zejm. 2.5, s. 27–28), nijak se nepokouší s nimi své výsledky srovnávat, a to i přesto, že jejich aktualizace je jedním z cílů práce. Přitom se takové srovnání (včetně dílčích výsledků) přímo nabízí, vzhledem k tomu, že otázky v jejím dotazníku jsou převzaty z předešlých studií (např. u otázky 10, s. 63–64, Blas Arroyo v r. 1994 došel k 22,3 % osob, kterým bylo nepříjemné, když na ně mluvili lidé valencijsky, zatímco v této práci jde v součtu pouze o 8 %). Není tedy vůbec jasné, zda její práce pouze potvrdila již známé závěry, nebo jestli přinesla nějaké nové poznatky. Autorka často přebírá komentáře a interpretace z práce Gómeze Moliny, ale přitom nikde neuvádí, jaké byly jeho konkrétní dílčí výsledky a do jaké míry se s výsledky autorky shodují. Práce zkoumá pět proměnných (pohlaví, věk, úroveň vzdělání, mateřský jazyk, obvyklý jazyk), ale v závěrech není celkové zhodnocení jejich případného vlivu na postoje, ani žádné srovnání, která z proměnných je v tomto ohledu významnější a co z toho vyplývá.

7 Formální zpracování práce, jazyková a stylistická úroveň, rozsah práce, grafická úprava práce, dodržení publikační normy...

3

Formální, jazyková i grafická úroveň je vysoká až na pár výjimek, jako např. jazyk nemůže mít *aprecio a ellos* (*hablantes?*, s. 10); nesedí strany u odkazů na Morena Fernández v kap. 2.3 (s. 18–20), asi bylo citováno z jiného vydání; pokud se hovoří o střídání jazyků, je zavedený termín *alternancia*, ne „alternación“ (s. 19); tvrzení, že označení *llemosí* bylo na konci 19. století nahrazeno *lemosín* (s. 23), neobstojí, protože první je katalánská, druhé španělská varianta tohoto slova, takže užitá forma záleží na tom, v jakém jazyce autor píše, a ne na tom, že by došlo k nějakému terminologickému posunu; prázdná strana 31; „vida personal“ místo *vida profesional* (s. 33); „investigación procedente“ místo *precedente* (s. 35); „no les resulte difícil ... por los hablantes“ místo *a los hablantes* (s. 49); věta „Tampoco el nivel activo y pasivo de tolerancia es muy elevado“ (s. 78) má opačný smysl, než jaký chtěla autorka pravděpodobně vyjádřit.

8 Celkové hodnocení práce a její specifika, nové trendy... Spolupráce, iniciativa a zájem autora o kvalitní zpracování, spoluúčast na výzkumných, rozvojových projektech (vedoucí práce)...

2

Práci chybí hlubší reflexe (viz připomínky v bodech 5 a 6). Autorka pracovala do značné míry samostatně, s vedoucí konzultovala své předešlé výzkumné návrhy, detaily posledního, který se stal základem diplomové práce, nikoli, takže nebyl dostatečně využit potenciál, který výzkum skýtal. Při závěrečné konzultaci pak již nebylo možné odstranit všechny nedostatky.

Otázky k obhajobě:

Co vypovídají výsledky šetření o budoucnosti obou jazyků ve Valencii? Který z obou jazyků má u mladých obyvatel Valencie „navrch“ a na základě čeho tak autorka soudí? Je v tomto ohledu v odpovědích nějaký rozpor?

Který z obou jazyků je ve zkoumaném mluvnickém společenství prestižnější a na základě čeho tak lze soudit?

Ukazují výsledky na přetrvávání diglosní situace, která byla podle některých dřívějších studií pro Valencii charakteristická, či nikoli?

Proč je dle názoru autorky exkluzivní užití valencijsštiny akceptovatelnější ve sdělovacích prostředcích než ve vzdělání a o čem to svědčí?

Proč zvolila právě těch pět „demosociolingvistických“ proměnných, které zvolila?

Z jakých výsledků se vyvozuje, že „la mayoría de los participantes cuenta con la utilidad de la lengua valenciana para el progreso social?“ (s. 78)

Body celkem

Hodnocení celkem: *Práci doporučuji k obhajobě.*

16

Návrh klasifikace práce: E

Datum:

9. 1. 2013

Podpis:

* nehodící se vymažte nebo škrtněte